

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22297/2024
15.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., против тужених „Панчевац“ д.о.о. са седиштем у Панчеву, ББ и ВВ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужених „Панчевац“ д.о.о. и ВВ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 421/23 од 04.07.2024. године, у седници одржаној 15.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужених „Панчевац“ д.о.о. и ВВ изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 421/23 од 04.07.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 341/21 од 24.08.2023. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени „Панчевац“ д.о.о. да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати 150.000,00 динара са законском затезном каматом од 24.08.2023. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавезе тужени „Панчевац“ д.о.о. да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати преко досуђених 150.000,00 динара до тражених 300.000,00 динара, са законском затезном каматом од 24.08.2023. године до исплате. Ставом трећим изреке, наложено је туженом ВВ, одговорном уреднику недељника „Панчевац“ д.о.о. да увод и изреку пресуде објави без коментара и без одлагања, о свом трошку, најкасније у другом наредном броју недељника „Панчевац“, од дана када је пресуда постала правноснажна. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу у коме је тражено да се обавезе тужени ВВ, одговорни уредник недељника „Панчевац“ да објави образложење ове пресуде без коментара и без одлагања о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју недељника „Панчевац“, од дана када је пресуда постала правноснажна. Ставом петим изреке, утврђено је да је тужба у односу на туженог ББ повучена. Ставом шестим изреке, обавезани су тужени „Панчевац“ д.о.о. и ВВ да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка од 31.600,00 динара. Ставом седмим изреке,

одбијен је захтев туженог ББ да се обавезе тужилац да му накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ 421/23 од 04.07.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужених и потврђена пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 341/21 од 24.08.2023. године у ставу првом, трећем, шестом и седмом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу у коме је потврђен став први, трећи и шести изреке првостепене пресуде, тужени „Панчевац“ д.о.о. и ВВ су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном делу применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11...10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 18.06.2021. године у штампаном издању недељника „Панчевац“ број .. на насловној страни објављена је најава текста са фотографијом тужиоца: „Мај нејм из АА, АА“, а на трећој страни текста наднаслов: „Све више сведочења о АА „вештини“. Према садржају текста, новинарима се јавио већи број људи, клијената адвоката кривичара АА, овде тужиоца, како би поделили своја непријатна искуства са њим. Неки од њих су огорчени, други се осећају повређено, трећи преварено, а постоје и индивидуе које се стиде уместо њега. По наводима неких од њих, у тексту стоји: „Јесте АА, како би његове колеге рекле, неспособан адвокат, али је суд суд, куд ћеш на адвоката па још кривичара“. Даље се у тексту наводи да је АА канцеларија за избегавање, да је АА „манир“ да обећа експресно вађење осумњиченог за неко дело из притвора, да за ту „услугу“ од најближих тој особи узме европејски кеш, а да осумњичени одседи док не види светло дана, те да „не грицка нокте до крви АА, већ његов клијент који му да поверење да га заступа, а овај услед процеса промени страну, као нема више доказа, рачуна да су сви глупи и не контају да је „намазан“ с друге стране“. Према сведочењу неколико жена „АА глуми неодољивог заводника Џејмс Бонда и нуди им компензацију у фазону - „остави паре у торбу, седи ми у крило“. АА дрскост и безобразлук су лоша искуства странака и мушког и женског пола које су се са њим сусретале у „офису“. Због наведеног текста тужилац је трпео непријатност професионално и приватно, као и чланови његове породице. Тужилац није контактиран пре објављивања текста.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, анализирајући спорни текст, нижестепени судови су закључили да је писан са очигледном намером да се у јавности створи негативни став према тужиоцу и изазове негативно мишљење о његовој личности, с обзиром да из садржине текста просечан читалац стиче утисак да је тужилац неспособан адвокат, власник адвокатске канцеларије за избегавање, који од породица притвореника узима велики новац да би притвореници изашли на слободу, а

да притом исти притвореници не виде светлост дана, због чега је и представљен као адвокат који промени страну, као и човек који доводи жене у непријатну ситуацију, што тужиоца чини неморалном, непрофесионалном и безобзирном особом. Наведено су објективно увредљиве информације и тврдње којима је створена негативна слика о тужиоцу у средини у којој живи и ради, а тужени објављене информације нису претходно проверили уз поштовање правног стандарда новинарске пажње примерене околностима. Имајући у виду све наведено, дошло је до повреде права личности тужиоца, те је тужени „Панчевац“ д.о.о. као издавач одговоран за штету коју је тужилац том приликом претрпео у смислу члана 114. Закона о јавном информисању и медијима, а тужени ВВ као одговорни уредник обавезан да објави увод и изреку пресуде без коментара и одлагања, о свом трошку, најкасније у другом наредном броју недељника „Панчевац“ од дана правноснажности пресуде сходно одредби члана 120. истог Закона. Висина накнаде нематеријалне штете која тужиоцу припада због повреде части и угледа одмерена је применом одредбе члана 200. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 5. став 1. Закона о јавном информисању и медијима ("Службени гласник РС", бр. 83/2014...12/2016), важећим у време објављивања текста, прописано је да се путем медија објављују информације, идеје и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдани интерес да зна, без обзира на начин на који су прибављене информације, у складу са одредбама овог Закона. Према одредби члана 9. истог Закона уредник и новинар дужни су са пажњом примереном околностима, пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају или личности, провере њено порекло, истинитост и потпуност. Достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација правно је заштићено на основу одредбе члана 79. став 1. истог Закона. Објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно лице приказују у лажном светлу, приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено ако интерес за објављивање информација не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности, на коју се информација односи (став 2.). Право на накнаду штете прописано је у одредби члана 112. тако што лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог Закона, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоји на располагању у складу са одредбама овог Закона. Издавач одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. овог Закона, без обзира на кривицу на основу одредбе члана 114. истог Закона (објективна одговорност издавача), док је одговорни уредник дужан да објави увод и изреку пресуде без коментара и одлагања, о свом трошку, најкасније у другом наредном броју новина, од дана када је пресуда постала правноснажна, сходно одредби члана 120. истог Закона.

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, у одредби члана 10. став 1. прописује да свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавање информација, идеја, без мешања јавне власти, без обзира на границе. Ставом 2. те одредбе Конвенције, прописано је да пошто коришћење ових слобода повлачи са собом дужности и одговорности, оно се може подвргнути формалностима, условима ограничења или казнама прописаним законом неопходним у демократском друштву, у интересу националне безбедности, територијалног интегритета или јавне безбедности, ради спречавања криминала, заштите здравља или морала, заштите угледа и права других, спречавања у откривању обавештења добијених у поверењу, или ради очувања ауторитета и непристрасности судства.

По оцени Врховног суда, објављивање текста са насловом и наднасловом поменуте садржине и самом садржином текста је увредљиво и омаловажавајуће, јер приказује тужиоца у негативном светлу и садржи спорне информације подобне да тужиоцу нанесу душевни бол због повреде части и угледа. Аутентично преношење недопуштене информације само по себи не оправдава њено објављивање. Ово из разлога јер је у конкретном случају изостала дужна новинарска пажња у складу са етичким кодексима новинарске професије. Новинарска пажња у конкретном случају није адекватна, а провера са дужном пажњом представља претходни услов за објављивање информације. Новинар и одговорни уредник нису са дужном пажњом проверили истинитост и потпуност информација које су добили од свог „извора“, односно нису са дужном пажњом проверили допуштеност информација, услед чега су за тужиоца објављене нетачне, непотпуне и увредљиве информације, због чега постоји право тужиоца на накнаду нематеријалне штете јер је у конкретном случају прекорачена слобода медија и омогућено да се у јавности износе информације са увредљивом садржином.

Наводима ревизије тужених да су само верно пренели мишљења трећих лица о тужиоцу, те да су имали разлога да информације сматрају веродостојним, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде и не указује да су тужени имали основа да тако прибављене информације и објаве у ситуацији када је изостала дужна новинарска пажња у складу са етичким кодексима новинарске професије, што је овде случај. Озбиљност последица које објављене информације носе са собом, провера њихове тачности и потпуности захтевала је додатно ангажовање које у конкретном случају изостало, те је начином писања где је уз текст објављено име и презиме, као и фотографије тужиоца, створена представа о тужиоцу као особи која је недостојна своје професије и сумњивих моралних квалитета, па је правилан закључак нижестепених судова да у овом случају постоји основано право тужиоца да заштити свој углед и своју част, због чега тужени неосновано у ревизији указују на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 154. став 1. и 155. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

На основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци пресуде.

Председник већа – судија

Бранка Дражић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић